

זה רק אור הירח

מישור עמיעז, למרגלות מצוק ההעתקים בדרום מדבר יהודה, הוא אחד מחבלי הארץ הצחיחים ביותר במדינה. לכאורה, אין למטיילים מה לחפש כאן במישור השטוח והיבש, ובכל זאת מטיילים רבים מגיעים לכאן, בפרט בלילות ירח מלא, ומגלים את היופי הנחל פרצים.

הצעה למסלול לילי קסום

כתב: עמית מנדלסון | צילם: ג'ורג'י נורקין

מה יש לחפש בשממה, כ־135 קילומטר מירושלים וכ־200 קילומטר מגוש דן? מבט בוחן יחשוף בפנינו כי המישור אינו שטוח לחלוטין, אלא מחורץ על ידי כמה ערוצים עמוקים, המתלכדים ברובם לכדי אפיק אחד – נחל פרצים. נחל אכזב זה, הזורם לכיוון ים המלח, חוצב את דרכו במישור בתוך שכבות של סלע משקע המכונה "חוואר הלשון". משקע פריך זה שקע בקרקעית "ימת הלשון" – ימה קדומה (ראשיתה לפני כ־60 אלף שנה וסופה לפני כ־15 אלף שנה) שבשיאה השתרעה מאזור הכנרת כיום ועד לאזור חצבה שבערבה. הימה

ציוריים המעידים על מפלסיה הקדומים של ימת הלשון. השכבות מפוספסות – בהירות וכהות לסירוגין. השכבות הכהות הורבדו בחודשי החורף, ואילו השכבות הבהירות שקעו בחודשי הקיץ. בשל מאפייניו הפריכים של החוואר, התחתר הנחל לעומק רב (עד עשרות מטרים), אך עם זאת קרקעית הערוץ נוחה מאוד להליכה ואין בו מפלים ומכשולים טבעיים המוכרים לנו מערוצים אחרים במדבר יהודה. בצדו המזרחי של מישור עמיעז, מתנשא הר סדום – "פקק מלח" גיאולוגי ייחודי הצופה לעבר ים המלח והרי מואב. ההר מתנשא לגובה כ־200 מטר מעל פני ים המלח ובנוי רובו ככולו ממשקעי מלח. בבטנו של ההר פעורות עשרות מערות מלח, אך בשל אי יציבותן הגיאולוגית הכניסה אליהן אסורה.

טיול לאור ירח – המסלול

בשל צבען הלבן של קרקעות החוואר, הן מחזירות היטב את אור הירח, והטיול הנחל בלילות ירח מלא (סביב אמצע החודש העברי) הוא חוויה קסומה. נתקדם בירידה מתונה בערוץ נחל פרצים, בין קירות החוואר הלבנים, ההולכים ומתרוממים ככל שנרד בערוץ, ולאורכם פסים ציוריים. לאחר כקילומטר הליכה, נגיע לתמרור המכוון אותנו ליציאה מהנחל (המסלול טבעתי ומסומן בצבע ירוק). עלייה קצרה ותלולה, ש"תאבק" אותנו כדבעי, תוביל אותנו חזרה למישור עמיעז. עתה נמשיך בשביל רחב ונוח מעל לנחל לעבר מגרש החנייה. המסלול נמשך כשני קילומטרים, בקטע המרשים ביותר של הנחל. עד לסוף שנת 2004, הסתיים מסלול הטיול הפופולרי הנחל בתופעת טבע ייחודית – "מערת הקמח" שנקראת כך כיוון שהמבקרים בה יצאו לבנים כאילו נשפך עליהם שק קמח. כתוצאה משיטפונות כבדים בסתיו 2004, התערערה היציבות של תקרת המערה והיא קרסה, כך שהכניסה

מישור עמיעז הצחיח בעל המראה הייחודי

קירות החוואר הולכים ומתרוממים ככל שיורדים בערוץ ולאורכם פסים ציוריים

כללי בטיחות

הטיול הנחל פרצים מותר בשעות היום, וכן בלילות ירח מלא. בחודשי הקיץ חם מאוד באזור, לכן ההליכה בשעות הלילה נעימה יותר. חשוב להצטייד בכמות מים מספקת, בביגוד אוורירי, בפנס לתאורה ולאיתות, בטלפון סלולרי עם סוללה מלאה (רצוי גם עם סוללה רזרבית) ובנעלי הליכה סגורות. לפני יציאה לטיול, צלצלו למוקד המידע של רשות הטבע והגנים – 3639*, והתייעצו לגבי המסלול: האם דרגת הקושי של הטיול תואמת את יכולת המשתתפים בו? האם תנאי מזג האוויר מתאימים לטיול במקום במועד המתוכנן? האם תוואי ההליכה ידוע לכם? לאחר מכן ידעו את הקרובים לכם על מסלול הטיול ועל משכו המשוער. במהלך הטיול חל איסור מוחלט לסטות מהשביל המסומן. אין להשאיר ילדים ללא השגחה. הקפידו לקרוא ולקיים את הנחיות השילוט המוצב בשטח. אל תתקרבו לשפת מצוק, זוהי סכנת חיים! כמו כן, אין ללון או להבעיר אש מחוץ לחניוני הלילה המוסדרים.

בנקודה זו ניצב שלט הכוונה חום לנחל פרצים ולהר סדום. מטיילים באופניים יכולים לבצע מסלול מעגלי המשלב ירידה הנחל פרצים עם עלייה הנחל סדום חזרה לנקודת המוצא. הכנסת אופניים מותרת בשבילים המסומנים לרכב בלבד. הכנסת אופניים לשביל המסומן להולכי רגל אסורה על פי החוק.

אליה אסורה ומסוכנת. כתוצאה מכך, הוסדרה נקודת יציאה חדשה.

כיצד מגיעים?

הגישה למסלול היא מדרך עפר הטובה לכל רכב. הדרך מסתעפת מכביש 90, כ־14 קילומטר וחצי דרומית לצומת זוהר (במפגש כביש 90 מכיוון צפון ים המלח עם כביש 31 מכיוון ערד).